

mogla priti na vrsto, ker je temu zboru bil le kratek čas odmerjen, v tem času pa je bil že z obilnimi drugimi deli obložen.

Gosp. Guttman, prvi magistratni svetovavec in deželni poslanec, je vprašal odbor: kaj je z njegovim predlogom o deželni asekuraciji za škodo ognja? Dr. Bleiweis je odgovoril, da ta reč je pri deželnem odboru. Pri tej priliki poprime predsednik gosp. Fid. Terpinec besedo in misli, da nam ni treba svoje lastne asekuracije, ker zdaj nekoliko popravljena graška, ki obsega Štajarsko, Kranjsko in Koroško, je tako dobra, da nam ni želeti bolje. Dr. Bleiweis ni teh misel, kakor skušnje govore na Kranjskem in Koroškem.

Za tem je gosp. Mih. Prégl, družbini odbornik in dnarničar, naznanil družbine stroške in dohodke preteklega leta in prevdarek obojnih za letošnje leto.

In tako so bile razprave končane. Imela je biti zdaj nova volitev dnarničarja, ker tri leta so zopet preteklo, kar je g. Miha Prégl dnarničar. Al dr. Bleiweis vstane in predlaga, naj bi zbor po listkih ne volil, ampak soglasno izrekel, naj bode gosp. Prégl zopet dnarničar. Menda že okoli 30 let teče, kar ima gosp. Prégl dnarnico družbino v rokah, in oskrbovana je z tako natančnostjo in s tako skrbjo, da gosp. Prégelna le prositi moramo, da obdrži to opravilstvo. In le en glas je bil vsega zbora: naj ostane gosp. Prégl dnarničar. On je pritrnil, in zbor je bil vesel, da je zopet gosp. Prégl oskrbnik dnarnice družbine.

Konec vsega so bile volitve novih udov. Svetli nadvojvoda Ernst je bil po predlogu odborovem, v čegar imenu je gospod župan Ambrož besedo poprijel, soglasno za častnega uda izvoljen. Volilo se je še več djanskih udov. — Zdaj pa je gospod predsednik sklenil zbor s primernim nagovorom, v katerem se je še posebno zahvalil Njih ekscelencii c. kr. deželnemu našemu načelniku, da se je blagovolil udeležiti današnjega zbora. Ko se je gosp. načelnik prijazno poslovil, se je razšel zbor za letos.

O goveji kugi na dalje.

Kakor na Kranjskem je tudi na Štajarskem popolnoma potihnila kuga. Na Hrvaškem je še zmiraj ni konec. Od prvega začetka do 16. decembra p. l. je v civilnem Hrvaškem v 4 županijah se kuga prikazala v 107 krajih in izmed 29.277 goved jih napadla 5790, od katerih jih prebolelo 1054, poginilo 4467, pobili so jih pa 200: tako iznaša zguba cela 4667 repov.

Nekoliko besed o telovadstvu.

(Konec.)

Pri telovadstvu je telo najvažnejša reč. Uže nekaj vekov je, odkar naša izreja gleda samo na dušo in um, telo pak zanemarja. Zdaj si uže skoraj ne moremo drugače misliti, nego da mora vsak trgovec, učenjak in uradnik imeti Bog védi koliko bolezní; zdaj ga boli glava, zdaj vrat, zdaj zobjé, zdaj prsi itd. Tudi med prostejšimi ljudmi se ta hromota širi. Temu pa moremo priti samo s tem v okom, ako se zopet povrnemo k naravi. Važen človekov namen je, da izuri vse svoje dele. Mi smo iz duše in iz telesa. Če oboli ktero teh dveh, oboli oboje. Posebno pa imamo kaj malo sposobnosti, da bi se kacemu nasprotniku branili, ako bi kdaj bilo treba, dokler se telovadstvo splošno ne ukrepi med nami. Vojaški nábor kaže, kako strašno se manjša število tacih mladenčev, ki so za vojsko. Naj bi nas resno svarile osode starih azijskih narodov, Asircev, Persov in tudi Rimljanov. Svetovladni narodje starih časov so bili zmagani, ker so bili omekuženi in na

telesu slabji od svojih surovih nasprotnikov. Nova podloga sedanjih vojsk, to je, oboroženo ljudstvo, zahteva, da se telovadstvo splošno vpelje. Vojaki morajo biti odgojeni mladenči oboroženega ljudstva. Deček naj se uči hoditi, tekati, skakati, plezati, mladenič pa sukati meč, sulico in puško, potem oboroženo ljudstvo še le zares doseže svoj pravi namén, potem se tudi stoječe vojske lahko zmanjšajo, poprej pa ne. Dokler nam telovadstvo ne podá bojevitega ljudstva, moramo dajati novce in čas, kterega je treba, da se obdrže stoječe vojske.

Uže večkrat se je govorilo o dušnej koristi, ki izvira iz telovadstva; ali te koristi ljudjé dan denes vendar še sploh ne verjemó. Telovadstvo mladini daje opravek v tistih urah, ko je uže storila svoje druge dolžnosti, in vadi je delavnosti, ki je mladim letom primerna, torej prijetna in budilna. Kdor se čuti na telesu močnega, ta ima tudi srčno dušo, ki se vedno krepčá z delavnostjo in trudom. Najbolj izkušeni odgojitelji trdijo, da se s telovadstvom najlaže nekako radovoljno ohrani med mladino pravno vedenje in pravna resnoba, in da se ž njim premagajo največe napake naših dní, to je, mekužnost, hrepenenje po užitku, ohlost in razuzdanost. Kdor se resnično vdeležuje telovadstva, kteremu tudi prištevamo več in manjše telovadske izgrede, tak se privadi nekake preproste navade v potrebah, v obleki in živeži in v vsem svojem vedenji, in ker je mladenč sploh česti željen, zato ga je lahko pregovoriti, da se uri in krepčá. Radovoljna pokorščina, ki je potrebna pri tej stvari, zida jéz nevarnej oholosti.

Mladina se mora začeti bolj korenito in bolj narodno odgojevati. Dan denes je poduk le preveč samo mehanično urjenje. Telovadstvo se v marsikterej stvari zeló ujemlje z narodnostjo in kaže, da človek ni ustvarjen za samo pisalnico, ampak da mora tudi služiti domovini, za ktero se vadi, krepčá in žíka. Telovadski izgredje, slovesnosti na spomin velicih narodnih mož ali zgodovinskih dní, družni shodje v pozimskih dolzih večerih redé veselje do teh rečí, in življenje v zvezi z naravo krepčá dušo, da se rajša vdeležuje žive sedanjosti.

Čedalje bolj bodo telovadstvo prištevati tistim rečém, ki spadajo k izreji, in javno ga bodo podučevali. Telesne vaje, in sicer dobro premisljene, redno osnovane, splošno ukazane morajo priti v učilni črtež vsake javne učilnice, v ktere se bodo tako podučevale, kakor druge rečí, s kterimi se duh izobražuje. Pa ne samo v učene, ampak tudi v ljudske učilnice mora priti telovadstvo.

Da-si telovadstvo po kmetih ni tako zeló potrebno, kakor po mestih, pa je vendar tudi kmetiškim ljudém gotovo vsaj zeló koristno. Urnost in ugibčnost človeškega telesa, pripravnost, lepša hoja in ravnejše vedenje, menimo, da so toliko vredne, kolikor surova moč. Vsaka učilnica, naj bi imela svoj posebni telovadni prostor. Da se mora tudi ženska mladina vdeležiti telovadstva, to se umeje samo ob sebi. Deklice se še mnogo bolj nápek izrejajo nego mladenči, in zato ženske čedalje bolj bolehajo.

Dežele, ktere imajo samozakonje in svobodne srenje, se morajo te rečí poprijeti. In kar se tega tiče, nam daje dunajsko srenjsko svetovalstvo lep in posnemanja vreden izgled. Sklenilo je 22. dan novembra meseca 1862. leta, naj se počasi napravijo telovadne učilnice v vsacem srenjskem okrogu dunajskega mesta, in uže so osnovane 4 take učilnice za dečke, ki hodijo v srenjske ljudske učilnice. Po nagovoru srenjskega svetovalstva 18. dan marca 1862. leta je dunajsko telovadsko društvo obljubilo, da hoče napraviti poseben poduk, v kterem se bode teoretično in dejanski iz-